

[Damsgaard.]

gorisk og lidt for bydende. Jeg vil gerne indrømme, at problemerne ikke er helt de samme under byforhold og under landboforhold, og det må vi naturligvis tage med i betragtning. Men disse bestemmelser gælder jo både for by og land.

Jeg er overordentlig godt tilfreds med, at den højtærede undervisningsminister har undladt at fremsætte forslag om helt eller delvis tvungen ungdomsundervisning og har gjort det på trods af et flertal i kommissionen. Jeg mener så afgjort, at kommissionens mindretal har ret i sit principielle synspunkter vedrørende en obligatorisk undervisning for unge. Værdien af en undervisning, hvor de unge tvinges til at gå med, kan let blive meget ringe.

Forslaget til aftenskolelov er ikke meget ændret fra den nugældende lov, og denne har også virket godt nok. Det samme gælder aftenhøjskolen, som har vist sig at være en værdifuld nyskabelse, der siden gennemførelsen af aftenskoleloven af 1942 har fået stor udbredelse og har været til glæde og udbytte for mange. Her foreslås med rette, at aldersgrænsen for deltagere sænkes fra 21 til 18 år.

Jeg vil gerne gøre nogle bemærkninger om ungdomsnævnene, både de, der skal nedsættes i hver kommune, og amsungdomsnævnene. Disse nævn tillægges jo store opgaver — det fik jeg stærkt bekræftet ved at høre det ærede medlem hr. Bomholts udlægning af, hvad disse ungdomsnævn skulle tage sig af. Det ærede medlem sagde, at ungdomsnævnene skal udstyres med virkelige beføjelser, og disse ungdomsnævn skal altså oprettes i enhver kommune her i landet. Der skal som sagt tillægges dem store opgaver og beføjelser både i henseende til at få undervisningen i gang og i henseende til at godkende skoleplanerne. Jeg forstår af de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, at det er ministerens mening, at nævnenes arbejdsområde fremover skal udvides betydeligt og ikke være begrænset til rent skolemæssige opgaver. Ungdomsnævnet skal også tage sig af fritidsforanstaltninger, såsom klubarbejde og indstilling vedrørende støtte til foreningsvirksomhed, og der kan ansættes særlige konsulenter til at hjælpe amsungdomsnævnene.

Er det ikke et meget vidtspændende område, man lægger ind under disse særlige nævn? Jeg henstiller til undervisningsministeren at overveje, om det ikke er for vidt-

spændende. Og kan det initiativ, der måtte blive taget — et ungdomsnævn med respekt for sig selv må jo da sætte noget i værk — ikke let komme til at gå på tværs af ungdomsarbejdet, som er i god gang ude i sognene? Jeg er selvfølgelig opmærksom på den meget brede sammensætning, ungdomsnævnene skal have, jeg spørger bare i al almindelighed, om ikke der ligger en fare i disse nævns beføjelser. Man kan måske indvende, at til trods for den brede sammensætning, nævnene skal have — det var det ærede medlem hr. Bomholt også inde på —, bliver der i landkommunerne kun valgt to af sognerådene, og det er måske lovlig lidt af et nævn på 11. Nu bliver det jo en pligt at oprette ungdomsnævn i samtlige sognekommuner, det har det ikke været før, og derfor tror jeg, det er rigtigt at overveje, om ikke sognerådernes repræsentation er for ringe. Jeg ved ikke, om den højtærede minister har afæsket sognerådsforeningerne en udtalelse om dette spørgsmål, det kunne måske være rimeligt.

§ 27 indeholder særregler for ungdomskostskoler, der kan oprettes såvel af det offentlige som af private. Der har været adkomst til oprettelse af sådanne skoler, siden loven af 1942 gennemførtes, men der er kun oprettet tre. Tanken med disse skoler var at drage byernes ungdom i alderen fra 14 til 18 år ud på disse skoler, men det er kun lykkedes i ringe udstrækning til trods for betydelige økonomiske indrømmelser. Det er så meget mere beklageligt, som jeg af mange grunde betragter et sådant skoleophold i to eller flere måneder som meget værdifuldt. Her skal de unge fra både by og land bo sammen og samles til undervisning og kammeratligt samvær. Disse ungdomskostskoler er for så vidt ikke nogen nydannelse, idet efterskolerne, som der også lovgives om i dette kompleks, har det samme formål, og efterskolerne har vi jo haft gennem snart 100 år. Her har forældre sendt deres helt unge piger og drenge hen med den forvisning, at de der ville få en god almindelig uddannelse og påvirkning. Heldigvis har der i de seneste år været en stærkt øget tilgang af unge til vore efterskoler. Disse unge kommer vel nok mest fra landet, men det var meget ønskeligt, om også unge fra byerne i større tal end nu ville søge disse skoler.

Altså, ungdomskostskoler og efterskoler